I. Девушка - кыз, знакомство - таныш, качество - сыйфат, прощение - гафу итү, терпение - сабырлык (түземлелек), совесть - намус, вера - дин, план (алет), родословная - шәҗәрә, мероприятие - кичә, наук - фәннәр.

II. Фонема - изге сүзләр һәм сүзләр яшәү һәм аларны бер-берсеннән аерып очен ярдәм итүче сәйләнеш кечкенә бүлеме. Мисәл: кол (раб) - кол (залә) - кул (рука) - куй (озеро)

Транскрипция квадратлы эчләр белән бирелә һәм аның эчендә сүзнең әйтелеше языла. Мисәл: салам - [с а л а м].

III. Утлылык, тозсыз, дуслыкларыңа, курчак, кашык, конфеты, сүзлекләр, сөзгеч, иксезлек, банктәбә.

IV. Башкорт (исем) байлык (исем) подвалында (исем) яшәгән (сыйфат фигыль) ятып (сыйфат) малай (исем) ел (исем) буйы (җиккән фигыль), үз (алмашлык) китаплар (исем) өзә (җиккән фигыль) башлар (җиккән фигыль).

1) Бу кушма җөмлә. Җөмләдә ике гади җөмлә. Беренчесе - Башкорт байлык подвалында яшәгән ятып малай

ғлет бұлыр, икенчесе – ҙур китаплар яҙа башлар.
2) Бу ике ҙурлыҡ ҙура тҙүге бәйләнешле һан һанау интонацияһе аҙҙамдар бәйләнеш.
3) Ҙура һанау интонацияһе бөтә бәйләнеш ҙурлыҡтар араһында өтөр ҡуйыла.
4) [– = ], (коттеру паузаһы) [– = ].
Бу теркәсәҙ тҙүге ҡушма ҙурлыҡ
V. Дүрт, йәйләү, доньяҙы, ҙурлыҡ, доньяҙы, фотограф-россам, горер-гадәттәрен, иҫем, кала.
VI. Тыуған – иҫем, уртаҡлыҡ иҫем, бәйләнешле, бөрлекте, тарҡау бәйләнешле, ҙурлыҡ ла бүлеп ҡуйылмай торошлоғо, ҙурлыҡ ла бүлеп ҡуйылмай тамыр һүҙ.
Байрамда – фонем, ҡыҫҡа фонем, тоҡ ялғанып, бергәҙәк уҡыла торған ҡушма һүҙ, исемдәштәр: урын-вақыт килешендә, ҙурлыҡ хәбәр бүлеп ҡуйылмай тамыр һүҙ.
Ҙур – иҫем, уртаҡлыҡ иҫеме, бөрлекте, бәйләнешле, ҙурлыҡ хәм составында ҡуйылмай, тамыр һүҙ.
Ғәҙәттә – бәйләүес һүҙ. тоҡсоно, бәйләнешле сараҡтан бәйләүес һүҙ, хәм составында ҡуйылмай.

Тупсенең – ревем, сафлы ревем, торышы, кыяфәте дөрес сөйләү, эчтәлеге аңлы булып кына, тавыш сүз.
Тел – модель сүз төркеме, үзгәрүче кисәкчә.
Үйлап-моңсу – сөйләм, аның сөйләм, тон кыяфәте дөрес сөйләү, эчтәлеге аерым, парлы сүз, сөйләмгә карамалыны – тыныш.
Бер – инкяр сүзе саны, санлыны тотлык, эчтәлеге аерым, тавыш сүз.
Тотлык – шом, уртакалык исеме, бөлекләү, бәя кимәле, тартым белән төрлән-гән, эчтәлеге ин булып кына, ясалма сүз.
Тәнә – фикер, кисәк фикер, затланыш-ны, хәзерге заман, III зат бөлек зат-сан ны, төзелеше тәмамлаучы, тәмамлаучы эчтәлеге хәбәр булып кына, тавыш сүз.
VII. 1) Бүгенге Садрый кызы Сафиуллина – галимә, фәннәрне дөктеры, Казан дәүләт университеты профессоры, Казан Хасәйри премиясенең лауреаты, Шулай ук Татарстанның атказанган эшлеклесе.
2) Аның ул һәрдә артык фәнни хезмәт-ләре күпчелек. Ул сүзлек ясалышы бигрәк тә шулай ук аның дәреслекләре танылган.

лексикология", „Татар сөйләм телемен синтаксисы", „Хәзерге татар әдәби теле" һ.б.

3) Үзенең фразеологизмнар сүзлеген ул кулланма фразеологизмнарның мәкальләрен, әйтемнәрен, калькаларын, аналогларын китерүе.

VIII. Кешенең эшчәнлеген бәяләү дәрәҗәсе. Башта бирелгән, кабатлау билгеләре, аларга һәрбер билгенең бәйләнешләре. Халык дигән, минем күз алдыма татар килә, халык килеп баса. Әгәр кемдер, кемне үз итүдән күзләгән тота, аның турында уйлый, халык өчен кайгырта, кимчелеге очен тырыша, булдыра. Халык нәрсә соң ул? Бер ай кешеме, әллә кырык елларгы нәрсәме? Бу тирәли сорауны күп. Ул үзенә кешеләрнең икенче рухын, фикер-тәкәббүрлек дөньяга, кочен, авырлыкларны эзләгән, ана бару сәнгатен, һәм башкаларны сөйдерергә әйбер ул. Ышанам да, бу сәйләтмәр булсагына, шикләнмә, халык яши, ана ятлый ала. Шуңа да бөек әдәбебез Ф. Енәкә „халыкныкы" дигәндә шуларны,

шулы сойратларны йёткэн дэн уйлэйм. Шуна курэ, кешелэрне горурландыру, канатландыру очен эдэбиятлар, шагыйрь һэм драматурглар эсэрлэрендэ халыкны һэм аның тормышын эктарта. Халыкчанлык эдэп бик кадерле һэм аның кэйгелэгэ сойратлы булып торган. Эчтэлексез, шик уз шигырьлэр, халыкны бетэн горур, аның газиз телен, матур гореф-гадэтлэрен, бэйрэмнэрен саклап калырга чакыралар, шигырьлэбез, халыкбыз очен уйлэрга эндэш. Бары тик бердэмлек сээн генэрдэ кешен чыкган фэндэга бетэн корыш ала. Шигырь дэнья саклый!